

NOVÉ POVINNOSTI SPOLKŮ

Povinnosti spolků jsou jednak vymezeny v Občanském zákoníku, zákonu o veřejných rejstřících a dalších souvisejících zákonech. Mezi tyto zákony patří také zákon o účetnictví, který pro spolky našeho typu stanoví řadu nových povinností.

1. Sdělování informací o spolku a jejich vkládání do sbírky listin ve veřejném rejstříku.

Veřejné rejstříky upravuje od roku 2014 zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Veřejnými rejstříky právnických a fyzických osob se rozumí: spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností.

Veřejný rejstřík je informačním systémem veřejné správy, je veden v elektronické podobě a vede jej rejstříkový soud.

1.1. Povinnosti ze zákona o veřejných rejstřících:

Ve sbírce listin mají být u každého subjektu uloženy následující listiny (viz § 66 zákona o veřejných rejstřících <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304#cast1>).

- a) stanovy spolku, zakládací listina
- b) usnesení z ustavující schůze spolku (u nových při vzniku)
- c) rozhodnutí o volbě nebo jmenování, odvolání nebo doklad o jiném ukončení funkce osob, které jsou členem statutárního orgánu (zpravidla předseda spolku),
- d) výroční zprávy - u spolků není povinností, ale možností
- e) rozhodnutí o zrušení právnické osoby, rozhodnutí, jímž se ruší rozhodnutí o zrušení právnické osoby, rozhodnutí o přeměně právnické osoby, rozhodnutí o zrušení rozhodnutí o přeměně právnické osoby, rozhodnutí soudu o neplatnosti právnické osoby a konečnou zprávu o průběhu likvidace,
- f) smlouvu o sloučení spolků, smlouvu o splynutí spolků a smlouvu o rozdělení sloučením, projekt rozdělení spolků se založením nových spolků a rozhodnutí o změně právní formy spolku,
- g) rozhodnutí o úpadku nebo jiné rozhodnutí o insolvenčním návrhu,
- h) rozhodnutí soudu o neplatnosti rozhodnutí orgánu právnické osoby,
- i) další listiny, o kterých tak stanoví zákon, nebo o jejichž uložení požádá zapsaná osoba, má-li na tom právní zájem.

Zákon stanoví jednotlivým spolkům zveřejňovat v Rejstříku spolku následující dokumenty:

j) výroční zpráva je povinná pro obecně prospěšné společnosti a ústavy, pro spolky není povinnost vkládat výroční zprávu, pokud součástí výroční zprávy je účetní uzávěrka a audit,

k) řádné, mimořádné a konsolidované účetní závěrky, nejsou-li součástí výroční zprávy - platí pro spolky včetně jejich pobočných spolků,

l) zpráva auditora o ověření účetní závěrky pokud je prováděn ve smyslu zákona)- u spolků je tato povinnost dobrovolná,

Pro organizace, které nemají audit, se musí zveřejnit účetní uzávěrka, a to Rozvaha, Výkaz zisků a ztrát a Příloha k účetní závěrce. Tím se splní zákonná povinnost spolků ve zveřejňování svého hospodaření. Pokud by si soud vyžádal ještě další údaje, je povinností spolků je dodat.

1.2. POVINNOSTI SPOLKŮ V EKONOMICKÉ OBLASTI

Spolky (i pobočné spolky) mají od 1. 1. 2016 nové povinnosti sdělovat ekonomické informace o své činnosti. Jedná se o povinnost ZVEŘEJŇOVAT VE SPOLKOVÉM REJSTŘÍKU ÚČETNÍ ZÁVĚRKU (u podvojného účetnictví) nebo PŘEHLED O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH (jednoduché účetnictví). Tato povinnost vyplývá z novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Všechny spolky (včetně pobočných) jsou povinné vést účetnictví. Kdo vede podvojně účetnictví (v plném nebo zjednodušeném rozsahu), musí každý rok zpracovat účetní závěrku, která se skládá ze tří částí: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha.

Kdo vede jednoduché účetnictví, musí každý rok zpracovávat dva výkazy: přehled o příjmech a výdajích a přehled o majetku a závazcích.

Dosud neměly pobočné spolky povinnost tyto dokumenty v žádném veřejném rejstříku zveřejňovat. To se od roku 2016 mění.

Důležitá je lhůta, ve které je potřeba účetní závěrku ve spolkovém rejstříku zveřejnit. Zákon stanoví, že účetní závěrka má být zveřejněna do 30 dní od jejího schválení příslušným nejvyšším orgánem spolku.

Přechodná ustanovení novelizovaného zákona o účetnictví spolkům stanovila povinnost doplnit do spolkového rejstříku i účetní závěrky za rok 2014 a za rok 2015 a určila pro to speciální lhůty. Účetní závěrka za rok 2014 má být zveřejněna do 31. 3. 2016 a účetní závěrka za rok za rok 2015 má být zveřejněna do 30. 11. 2017.

Podle zákona o účetnictví malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nemusejí zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, zveřejňují tedy pouze rozvahu a přílohu k účetní závěrce. Což se dle našeho názoru týká zpravidla malých spolků.

1.3. Sankce za porušení výše uvedených povinností:

Společnosti, které nesplnily povinnost založení dokumentů do sbírky listin, mohou dostat následující sankce:

a) Soud může (pokud neuposlechnou výzvu k uložení dokumentů) uložit pořádkovou pokutu podle § 104 rejstříkového zákona a to až do výše 100 000 Kč.

b) Podle § 105 rejstříkového zákona mohou soudy dokonce zahájit řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací, a to i bez návrhu. A podle § 106 mohou začít stíhat i člena statutárního orgánu, že porušuje péči řádného hospodáře.

c) Finanční úřad jim může vyměřit pokutu podle § 37a zákona o účetnictví až do výše 3 % hodnoty aktiv společnosti.

Z toho všeho vyplývá, že bychom my všichni měli tuto povinnost raději ve vlastním zájmu co nejdříve splnit.

2. Změna v placení soudních poplatků u neziskových organizací

Ve smyslu zákona č. 549/1991 - Sb., zákon o soudních poplatcích, ve znění novely č. 87/2015 Sb., došlo k zásadní změně při stanovení soudních poplatků u neziskových organizací. Novela z roku 2014 osvobodila neziskové organizace, včetně spolků od placení soudních poplatků při zápisu do Veřejného rejstříku. **Původně bylo osvobození pouze přechodné tj. do 30. 6. 2016. Následnou novelou z roku 2015 byly neziskové organizace zcela osvobozeny od placení soudních poplatků - na dobu neurčitou. Dá se tedy předpokládat, že i v dalších letech budou neziskové organizace včetně spolků od těchto zatěžujících soudních poplatků osvobozeny. Pro přesnost a úplnost uvádíme doslovnou citaci z výše uvedeného zákona o soudních poplatcích.**

§ 11

(1) Od poplatku se osvobozují řízení ve věcech

- a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,
- b) důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče,
- c) vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,
- d) zásahu do integrity, vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,
- e) pozůstalostních v prvním stupni řízení,
- f) svéprávnosti, podpůrných opatření, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení,
- g) veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,
- h) přiznání statusu veřejné prospěšnosti,
- i) volebních,

j) kompetenčních žalob,

k) zápisu údajů o spolku, pobočném spolku, odborové organizaci, mezinárodní odborové organizaci, organizaci zaměstnavatelů a mezinárodní organizaci zaměstnavatelů a jejich pobočné organizaci, nadaci, nadačním fondu, ústavu a obecně prospěšné společnosti do veřejného rejstříku nebo jeho změny,

l) výmazu osoby (právního subjektu) z veřejného rejstříku,

m) výmazu podnikatele z obchodního rejstříku,

n) náhrady škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem.

(Mosty 3/16)